Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЧЕРВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 17, 1983 No. 113. VOL. XC.

Голова НТШ відвідав Чикаґо

Чикаґо, Ілл. (М. Семчишин). — Запрошений Президією Українського Лікарського Товариства Північної Америки до участи в його конвенції 27-29-го травня сюди загостив голова Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в ЗСА і голова Ради Наукових Товариств НТШ, д-р Ярослав Падох.

Під час свого триденного тут перебування мав він нагоду виступити передусім перед форумом цієї репрезентативної лікарської асоціяції, а теж відбути зустрічі і наради з проводом місцевого Осередку НТШ, з представниками українських фінансових установ — Централі Українських Кооператив, Кооперативної Каси „Самопоміч" і Щадниці „Певність" і деякими чільними громадянами. Окремо виступив він з інформаційною доповіддю на зустрічі з місцевим громадянством.

У всіх своїх виступах д-р Падох підкреслював ролю і завдання цієї найстаршої української наукової установи, якою є НТШ, що саме в цьому році відзначає своє 110-ліття і яке є справжнім носієм, організатором і промотором української незалежної науки. Коли зважити, що в Україні українська наука перебуває в прокрустовім ложі марксистсько-ленінської ідеології і їй загрожує повна русифікація, роля НТШ і інших вільних українських наукових інституцій набирає винняткової ваги.

Відмічаючи 110-ліття НТШ, д-р Падох пригадав монументальний дорібок безперебійної видавничої діяльности цієї установи (190 томів Наукових Записок і десятки інших наукових видань) та вказав на дуже близьку співпрацю з УВАН, з академічними колами УНІГУ та з іншими науковими установами. У цьому ювілейному році Управа зуміла придбати для потреб централі репрезентативний будинок в Ню Йорку і плянує посилити свою інформаційну і видавничо-наукову діяльність. Для здійснення цих завдань, зокрема сплати боргу за новопридбаний дім і його належне влаштування, Управі НТШ потрібна допомога громадянства, до жертвенности якого НТШ в ЗСА за 35 років свого існування тут звертався тільки один чи два рази. І треба сподіватись, що цей заклик голови НТШ в ювілей 110-ліття не залишиться без належного відгуку.

У цій успішній поїздці до Чикаґо, голову НТШ супроводили голова Центального Ювілейного Комітету НТШ д-р Роман Осінчук і фінансовий референт цього Комітету д-р Степан Ворох.

Вийшла нова книжка про П. Куліша

Ню Йорк, Н. Й. — У видавництві Колюмбійського університету, в серії східноевропейських монографій, появилася книжка в англійській мові п. н. „Panteleimon Kulish: A Sketch of his Life and Times". Автор книжки — професор Торонтонського університету д-р Юрій Луцький.

Контроверсійна постать Куліша насвітлена там на тлі його біографії. Друг і критик Тараса Шевченка, член Кирило-Методіївського Братства, Куліш присвятив своє довге життя невпинній праці для української культури. Він автор першої української повісті „Чорна Рада", етнографічного збірника „Записки о Южной Русі", а також автор багатьох збірок поезій, драм та повістей і перекладач Біблії і творів Шекспіра на українську мову. Крім цього, Куліш — невтомний історик, педагог, критик і публіцист. Одружений з письменницею Ганною Барвінок, він провів останні 15 років свого життя на хуторі. Творчість Куліша була різно оцінена українськими історикам літератури, які не тільки вказували на його вади, але передусім признавали і його великі заслуги. Сьогодні Куліш в дійсності проскрибований в Україні.

Книжка має 229 сторінок і коштує 22.50 американських долярів. Замовлення треба слати до: Columbia University Press, 136 South Broadway, Irvington, N. Y. 10533.

Альбертський університет відзначив проф. Ю. Шевельова

Едмонтон, Альта. — Юрій Шевельов, професор-емерит Колюмбійського університету, отримав почесний докторат з літератури на весняній промоції Альбертського університету 31-го травня 1983 року.

Проф. Шевельов, який здобув вищу освіту у Харківському університеті та в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, викладав у різних европейських і американських університетах, у тому числі — крім Колюмбійського — в Гарвардському, Мишиґенському, а останньо в Каліфорнійському в Берклі й Лос Анджелесі. Проф. Шевельов — колишній і теперішній голова Української Вільної Академії Наук у ЗСА. Наданням почесного докторату вшановано його великий і дуже значний вклад у ділянку слов'янської лінґвістики та філології. Поміж його багатьма працями є дві монументальні книги: „A Prehistory of Slavic: The Historical Phonology of Common Slavic" (1964) і „A Historical Phonology of the Ukrainian Language" (1979); остання була спільним виданням університетського видавництва Карла Вінтера у Гайдельберзі й Канадського Інституту Українських Студій при Альбертському університеті. Канадський Інститут Українських Студій активно сприяв відзначенню знаменитої наукової та педагогічної праці проф. Шевельова.

Відбудуться загальні збори Шкільної Ради

Ню Йорк, Н. Й. (Ш.Р.). — Загальні збори Шкільої Ради відбудуться в днях 25-26 червня ц.р. в приміщеннях Назарет коледжу в Питтсфорді, біля Рочестеру, Н.Й.: Nazareth College, 4245 East Ave. (Rte. 96), Pittsford, N.Y. tel.: (716) 586-2525. Загальні збори, які відбуваються що три роки, починаються в суботу, 25-го червня о год. 10-ій ранку, а реєстрація делеґатів — від 8:45 до 9:45.

На зборах звітуватимуть члени керівних органів за свою трьохрічну діяльність обговорюватимуть різні правильники, напрямні діяльности цілої шкільної системи та відбудеться вибір нових керівних органів Шкільної Ради. Плянується обмін досвідом учителів, а також обговорення позапрограмових питань, які відносяться до навчання в школах українознавства.

У справах Зборів слід звертатися на адресу Шкільної Ради: Educational Council — UCCA, P. O. Box 0391, Cooper Sta., New York, N. Y. 10276; tel. (212) 477-1200.

Помер Й. Ірха

св. п. Й. Ірха

Союзівка. — У вівторок, 31-го травня 1983 року, тут під час З'їзду Сеньйорів УНСоюзу несподівано помер Йосиф Ірха, секретар 224-го Відділу УНС протягом 47 років.

Св.п. Й. Ірха народився 30-го березня 1915 року в Сейлемі, Масс., в родині Сави і Марії, уродженої Драбик, Ірхів.

Він навчався в початковій школі в Сейлемі і Геркимері, Н. Й., а в 1933 році закінчив середню школу в Сейлемі, і саме недавно брав участь у 50-ій зустрічі випускників його кляси. В 1939 році він повінчався з Анною Струсою з Манчестеру, Н. Г., у місцевій католицькій церкві св. Марії, де св. п. Йосиф був членом-основником в Сейлемі, не дочекавшись 65-річного ювілею цієї церкви, святкування якого відбулися в неділю, 5-го червня ц.р. Був він також довгорічним секретарем Парафіяльної Ради та паламарем у церкві. Брав активну участь у житті парафії та був головою харитативної ділянки на протязі 19 років, а також дяком. Св.п. Йосиф працював в компанії Дженерал Електрік, звідки після 35 років відійшов на пенсію. У 1930-их і 1940-их роках він був керівником оркестри, відомої під назвою оркестра Джо Волтера, що грала традиційну українську музику на весіллях, забавах і при різних нагодах в парафіяльному житті. Крім того, брав участь у різних п'єсах, влаштовуваних парафією св. Івана в початкових роках її існування.

Св. п. Йосиф Ірха залишив по собі пам'ять за свою відданість Церкві, за свою віру і гордість за своє українське походження.

Похорон відбувся у понеділок, 4-го червня, з церкви св. Івана Хрестителя на цвинтар св. Марії в Сейлемі. Похоронні відправи служили парох о. Луїджі Ріано, о. Тарас Ґалонзка, о. декан Петро Огірко, о. Джеймс Кінґ, о. Домінік Ледбеттер і о. диякон Йосиф Лазар.

Покійний залишив дружину Анну, доньок Джоанну і Юліяну, братів Адольфа і Степана та внуків Сузанну і Данила Ірхів і Марка та Андрія Ґалонзків і дальшу родину в Америці, Україні й Польщі.

В АФҐАНІСТАНІ ЗБОМБИЛИ СЕЛА

Ню Делі, Індія. — Західні дипломати повідомили тут у вівторок, 14-го червня, що совєтські та урядові афганські війська сильно обстріляли і збомбили афганські села на північ і південь від столиці Кабулю на знак відплати за цілий ряд запеклих дошкульних нападів повстанців на совєтські військові конвої та інші цілі.

Дипломати повідомляють, що села поблизу Пагману, 10 миль на північний захід від Кабулю обстрілювали цілий день понад 50 танків і броьновиків 8-го червня. Цей обстріл наступив на другий день після того, як повстанці напали з засідки на два вантажні автомобілі, які везли совєтських вояків з Кабулю до Паґману. Автомобілі були знищені, а вояки вбиті або забрані в полон.

Інший дипломат, який спеціяльно займається відомостями з Афганістану, сказав, що він отримав повідомлення про сильний артилерійський і мінометний обстріл сіл на південь від Кабулю в долині Льоґар. Обстріл відбувався наростаючими хвилями від 28-го травня до 5-го червня.

У двох більших операціях, підтриманих артилерійським вогнем з гелікоптерів і реактивних літаків, афганські урядові війська намагалися прорвати контролю автостради повстанцями, але були відкинуті обидва рази. Військовий совєтський конвой з Кабулю намагався прорватися через автостраду, але був оточений 2-го червня і розгромлений мусів повернутися назад до Кабулю. В результаті совєтське командування наказало бомбардувати довколишні села цього району безперервно на протязі кількох днів. Два дні після припинення бомбардувань, другий конвой старався пробитися через долину Льоґар, але і цього разу був оточений, розбитий і мусів повернутися до Кабулю.

Західні інформтори також повідомили про перестрілку в Кабулі між афганськими урядовими військами та урядовою поліцією, під час якої загинуло кілька осіб. Інцидент стався тоді, як війська в пошуках за новобранцями зупинили на вулиці жінку із сином-підлітком, якого вояки хотіли забрати зі собою. Кілька поліціянтів, які стояли поблизу стали в обороні жінки і юнака. Суперечка набрала характеру збройного зудару між військом режиму і його ж поліцією.

В Чіле протестують

Сантіяґо, Чіле. — Сотні тисяч чілійців приєдналися у вівторок, 14-го червня до одноденного протесту проти 10-літнього правління військової хунти генерала Августо Піночета. До вечора було арештовано вже понад 200 осіб у різних місцях країни. Число арештованих постійно зростало, в той час, як молодь вступала в рукопашні бої з поліцією в центрах більших міст, а на околицях горіли барикади і летіло каміння.

Люди всіх віків і професій приєдналися до демонстрації протесту проти уряду, роблячи гамір биттям в металевий посуд і трублячи автомобільними сиґналами на вулиці всі в один визначений наперед час о год. 8-ій вечора. Поліція вживала сльозоточивий газ, водяні гармати і собак. Навіть деякі аристократичні мешканеві дільниці в районі Провіденсія чілійської столиці були залиті сльозоточивим газом, а мешканці і цих люксусових домів били в металевий посуд у своїх вікнах, роблячи несамовитий галас.

Поліція арештувала групу людей, які чекали на автобус, думаючи, що вони зібралися демонструвати. Цей інцидент стався в дільниці міста, яка колись гаряче підтримувала Піночета.

Всенаціональний протест який закликав до швидкого повернення країні демократичного правління, був уже другим за один місяць. Цей протест виявив зростаючу опозицію до генерала Піночета, який захопив владу в 1973 році під час військового перевороту, в якому загинув марксистський президент Чіле Сальвадор Альєнде Ґоссенс.

У світі

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомляють з Москви, що блискуча перемога консеревативної партії Марґарет Тачер у Британії та перемога консерватистів у Західній Німеччині три місяці тому наводять на висновок, що Кремль переконається в необхідності перегляду своєї впертої позиції на переговорах у Женеві про розміщення в Европі ядерних ракет середнього засягу. Обидва нововибрані уряди в Західній Німеччині і Британії повністю підтримують американські пляни розміщення нових американських ядерних ракет в Европі, якщо до осені цього року не буде досягнуто в Женеві угоди з Совєтським Союзом про зменшення таких ракет або і повну їх ліквідацію.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Каспар Вайнберґер висловив готовість відновити американсько-ізраїльське порозуміння відносно співпраці проти совєтської військової загрози на Близькому Сході. Вайнберґер заявив, що „відновлення або повернення до того меморандуму може відбутися фактично в будь-який час, залежно від побажань ізраїльського уряду". Меморандум про стратегічну співпрацю був тимчасово відкликаний президентом Роналдом Реґеном 18-го грудня 1981 року, щоб показати незгідність з рішенням Ізраїля поширити цивільне правління на окуповані Ґолянські висоти, які Сирія вважає своєю територією.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ОПІР СИРІЇ вивести свої війська з Ливану, ливанський парлямент у вівторок, 14-го червня, ухвалив 65 голосами проти 2 угоду з Ізраїлем, яка зобов'язує Ізраїль вивести свої війська з території Ливану, якщо Сирія і Палестинська Визвольна Організація також виведуть свої військові частини з цієї країни.

ЗІ СТОЛИЦІ ІНДІЇ Ню Делі офіційно повідомили, що центральні індійські власті зарядили 24-годинну поліційну годину в Срінаґарі, столиці Кашміру. Поліційна година була встановлена після нового вибуху безпорядків у суботу, в яких щонайменше 600 осіб були поранені, 75 з них серйозно. Пресове аґентство Індії повідомляє також, що у вівторок безпорядки продовжувалися і що одна особа була вбита, а понад 400 осіб були ранені. Аґентство каже, що сутички відбувалися між прихильниками прем'єр-міністра Індіри Ґанді та її партії конґресу і послідовниками правлячої місцевої партії національної конференції.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран на другий день своєї подорожі на середземноморський острів Корсику, де існує сильний рух крайніх націоналістів за відділення острова від Франції і створення незалежної корсиканської держави, заявив, що його уряд має намір покінчити з тероризмом на острові. „Ми не потерпимо тероризму і будемо продовжувати поборювати його до того часу, поки він не зникне", — заявив Міттеран. В перший день відвідин острова не було жадних безпорядків, лише студенти вийшли з кличем „Кінець колоніялізмові!"

АНДРОПОВ СТАВ ПРЕЗИДЕНТОМ СССР

Москва, СССР. — Комуністична партія Совєтського Союзу закінчила пленум центрального комітету в середу, 15-го червня, а на другий день Президія Верховної Ради вибрала своїм головою Юрія Андропова. Тепер Андропов має вже всі офіційні титули, які перед ним мав Леонід Брежнєв.

На пленумі центрального комітету були проведені незначні зміни в керівних органах партії. Найважливішою зміною можна вважати назначення члена політбюра першого секретаря Ленінградської обласної партійної організації, 60-літнього Ґриґорія Романова секретарем центрального комітету. Романова вважають „твердолобим", що, на думку дипломатів, скріпить суворий курс Андропова.

Міхаїл Соломєнцев, прем'єр-міністер Російської федерації, кандидат у члени політбюра, був назначений головою контрольної комісії ЦК, який зайняв місце померлого 29-го травня Арвіда Пельше.

Ядро повних членів політбюра, яке після трьох смертей і виведення з політбюра Андрея Кириленка зменшилося до 11 осіб, залишилося незмінним.

Сам Андропов, якому 15-го червня минуло 69 років, відкрив засідання пленуму 300-особового ЦК у вівторок і виступив з заключним словом у середу, в якому він повторив, що Совєтський Союз продовжує шукати способів добрих відносин із ЗСА. Але одночасно він виступив проти „ультрареакційних сил під проводом імперіялізму ЗСА" і заявив, що „ми будемо продовжувати робити все можливе для укріплення безпеки нашої країни... (і) збільшувати бойову могутність совєтських збройних сил."

Більшість промови ігнорувала відносини між ЗСА і СССР, вона зосереджувалася в основному на питаннях ідеологічної дисципліни, про яку говорив у вівторок Константин Черненко.

Офіційне пресове агентство ТАСС заявило, що Андропов „посвятив свою промову питанню підготування нового видання програми партії".

В Америці

АМБАСАДОР ДЛЯ СПРАВ Центральної Америки Ричард Стовн повернувся до Вашінґтону зі своєї першої поїздки до дев'ятьох країн Латинської Америки. Він інформуватиме президента Роналда Реґена і його найближчих співробітників про свою місію і щойно після цієї консультації буде вирішено чи відбудеться також зустріч Стовна з лідером сандіністів в Нікараґуа. Покищо інші нікараґуанські лідери холодно приймали Стовна, коли він склав чемностеву візиту і бажав говорити з відповідальними чинниками про відпруження у відносинах між тамошнім урядом і ЗСА.

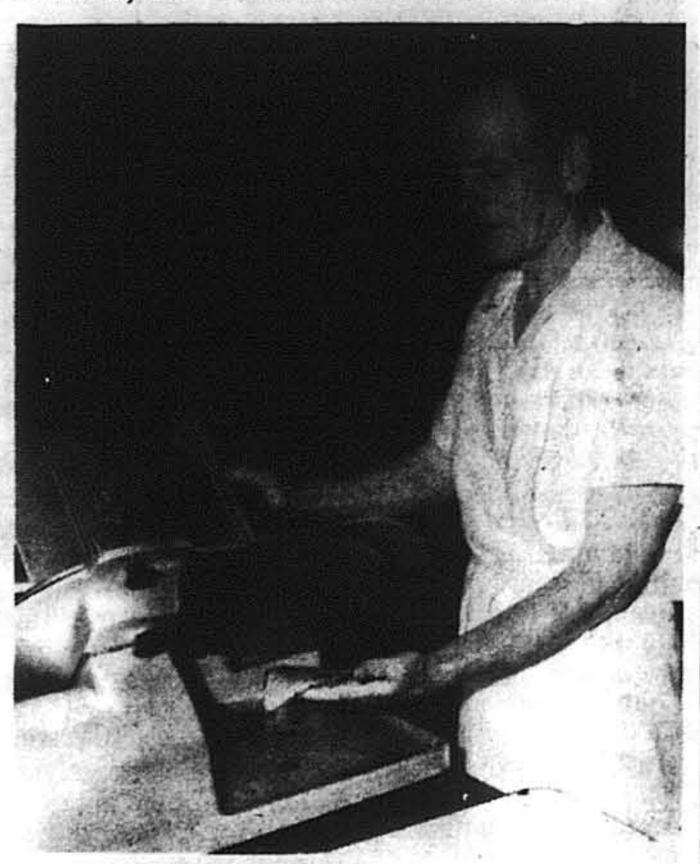
СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ скарбу Доналд Ріґен не погоджується з арґументацією спікера Палати Репрезентантів Томаса О'Ніла, демократа з Массачусетс, й інших провідників демократичної більшости в Конґресі, які пропонують обмежити скорочення податків до максимум 700 долярів на родину, починаючи від 1-го липня ц.р. Ріґен каже, що таке обмеження сильно вдарить по середній клясі американців, натомість багата кляса взагалі не відчує обтяження, як сподіються демократи. Виступаючи перед Комісією способів і засобів Ріґен переконував її членів, щоб вони не погоджувались на ніякі експерименти, тим більше, що економіка поправляється і плян президента Роналда Реґена дійсно починає діяти.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ у Вашінґтоні кажуть, що президент Роналд Реґен таки попросить Пола Вокера, дотеперішнього голову Федеральної ради валютних резерв, щоб він залишився на своєму становищі з передумовою, що він добровільно уступить в січні 1985 року. Раніше ходили поголоски, що Президент хоче замінити Вокера іншою особою. Заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс заявив однак, що всі ці спекуляції про „передумови" і „заміни" не відповідають правді, бо Президент ще й досі не вирішив цієї справи.

КАРДИНАЛ ДЖАН КРОЛ з Філядельфії супроводить Папу Івана Павла II у його поїздці до Польщі. Як відомо, кардинал Крол є довголітнім приятелем теперішнього Папи, а його родичі походять з тієї самої місцевости в Польщі, звідки походить Папа. Відповідаючи на запитання кореспондентів, філядельфійський прелат підкреслив, що Папа говоритиме в Польщі про права людини, які випливають з християнських моральних засад, записаних у Біблії і Євангелії. Папа однак не буде торкатися політичної проблематики, хоч не можна виключати, що він засуджуватиме режим за його поведінку супроти польського народу і вільної тепер зліквідованої урядом профспілки „Солідарність". Кролеві не відомо чи Папа зустрічатиметься з Лєхом Валенсою.

СТЕЙТОВИЙ СЕНАТОР в Каліфорнії Деніел Ботрайт написав листа до Джорджа Дентона, нового директора каліфорнійських в'язниць і поправчих закладів, протестуючи проти культурних програм організованих для в'язнів, які включають показ фільмів про заворушення в'язнів в інших в'язницях і масакри та помсти в'язнів над охоронцями. Такий фільм був показаний в'язням в Каліфорнії п.з. „Тексаська ланцюгова реакція". Сенатор у листі пише, що він є проти висвітлення інших фільмів, але є великим противником використовування матеріялу із заворушень, виламів з в'язниць тощо.

Служба батьківщині на інакший лад

Андрій Лесів при щоденному зайнятті.

Союзівка. (О.К.). — Коли в цьому тижні члени колишньої Дивізії УНА святкуватимуть 40-річчя від її створення і з'їдуться з усіх усюдів на Союзівку, щоб пригадати собі ті незабутні роки поривів і боротьби з ворогом в обороні батьківщини, один із тих молодих перед сорока роками патріотів буде стояти на іншій стійці на якій стоїть саме вже 25 років безперебійно.

Немає де правди діти, але ті члени І-ої Дивізії УНА, які щасливо вийшли з воєнної завірюхи, гідно продовжують традицію патріотичної і громадської настанови, а більшість з них і досі стоїть на передових місцях українського громадсько-політичного життя. Їх бачимо майже в кожній галузі нашої вільної спільноти, на всіх місцях нашого поселення. Кожний виконує свої завдання, хоч не з крісом, але завжди з думкою про батьківщину.

Тому не диво, як одного із тих членів І-ої Дивізії УНА находимо на скромному і як невдячному пості, де він стійко стоїть з повним переконанням, що служить нашій спільноті. Цей пост, це велика кухня оселі УНСоюзу Союзівка, де колишній дивізійник Андрій Лесів вже рівно 25 років виконує важкі обов'язки головного кухаря.

Доля його спершу плила, як тисячів його друзів; добровільне зголошення до І-ої Дивізії, щоб боронити свою батьківщину перед большевицькою навалою, воєнне хрищення на землі Західньої України, а відтак мандрівка з дивізією на Захід, полон в Ріміні, переїзд до Англії і нові важкі початки життя, щораз дальше від України. З Англії, у 1957 році, в пошукуванні за кращими можливостями заробітку, він переїхав до Америки. Щасливий випадок і допомога дивізійного друга Мирона Заліпського спрямовують його на Союзівку і тут адміністратор оселі Володимир Квас приймає Андрія Лесева на працю. І так від червня 1958 року Андрій Лесів, колишній вояк І-ої Дивізії УНА стає на працю для української оселі, яку вірно і чесно виконує без перерви до сьогоднішнього дня. Союзівка стала йому рідним домом, союзові працівники — родиною, бо власної немає, а гості Союзівки, то його друзі, що частенько заходять до просторої кухні, щоб погуторити з її „шефом".

І ми мали цей привілей сидіти за столом у царстві пана Андрія та слухати його спокійної розповіді, про дивну долю, що занесла його тут на „клаптик української землі". Він здається

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Кінець шкільного року

У червні закінчується наука в усіх типах і родах шкіл — від вселюдних і приватних початкових, почерез усі середні школи та з високими школами включно. За американською традицією роздача свідоцтв — дипломів — сполучені із спеціяльною церемонією. Учні, чи пак студенти, професори і запрошений на головного промовця гість з високопоставлених осіб країни зодягнені в тоги. Ті, які отримали дипломи, горді, горді за своїх дітей їхні батьки, врадувані їхні приятелі. Але є й така категорія молоді — менше дівчат, більше хлопців — які засвоїли собі занадто швидко філософічну максиму, що „можна бути щасливим і без закінчення студій". Це звичайно викрут, яким прикривається власне нездарство, нехіть до книжки й науки та брак амбіції, щоби наукою піднестися на вищий щабель у суспільній драбині і не бути тягарем для своєї родини, а тільки брати відповідальність із втримання себе і своєї родини.

Цього року закінчення середніх і високих шкіл набрало особливого значення у зв'язку з проголошенням обширного звідомлення двопартійної Комісії, яка піддала нищівній критиці цілу теперішню шкільну систему у ЗСА і потвердила свої твердження такими доказами, як видача дипломів анальфабетам, які не вміють навіть виповнити квестіонарів на отримання безробіття, чи написати петицію для отримання праці. Сам президент Реґен виголосив був уже промову на цю тему на маніфестації роздачі дипломів у Сітон-Голл університеті. Один із демократичних кандидатів на президента, колишній віцепрезидент Мондейл використав нагоду в іншій високій школі, щоби закинути Реґенові, що він проявляє велику енерґію в обороні фондів на нову ракету, але „пальцем не ворухне" для справи шкільництва. Звичайно — це демагогія, але це цікаве явище, що тепер маніфестацій роздачі дипломів став пригожою нагодою для виголошування також суто політичних заяв. На роздачі дипломів кадетам у Військовій Академії у Вест Пойнті промовляв секретар оборони Каспер Вайнберґер і з гордістю ствердив, що загал американського громадянства перестав легковажно дивитися на військову уніформу, а підніс її знову на шпиль всенаціональної пошани.

Кінець шкільного року у цьому місяці наче автоматично насуває на думку життєвий шлях нашої української молоді. Існує в Америці тільки дуже мало цілоденних українських середніх шкіл — усі вони приватні, здебільшого при церквах. Академія св. Юра в Ню Йорку — цілоденна середня школа, яка втішається авторитетом у високошкільних школах, бо її випускників приймають до університетів із т. зв. „Айві Ліґ" — десятка високих шкіл з міжнародною фірмою.

Існує середня школа в Чикаґо — існує англомовна школа з українською мовою, як предмет, у Факс Чейсі під Філядельфією, Українська Духовна Академія у Стемфорді, існує 33 школи українознавства. Крім цього — літні курси українознавства в Українському Вільному Університеті в Мюнхені й Українському Католицькому Університеті у Римі, — літні курси в УНІнституті при Гарварді. Літні курси українознавства ведуть організації молоді, вони відбуваються теж під фаховим керівництвом щороку на Союзівці. Тричі в році появляється першорядний технічним виконанням і змістом журнал „Рідна Школа" під редакцією д-ра Євгена Федоренка. 26-27-го червня 1972 відбулася у Назарет коледжі у Піттсбурґу біля Рочестеру 5-та з черги конференція учителів шкіл українознавства. На 25-те червня ц. р. призначені там же Загальні Збори Шкільної Ради при УККА. На таких нарадах обмірковують фахівці всі проблеми, пов'язані з найболючішою нашою проблемою збереження української національної особовости всіма доступними засобами. Школи і друковане рідне слово — куди належить також сторінка у „Свободі" „Мова про мову" під редакцією Марії Овчаренко та інж. Анатоля Вовка — і такі щорічні наради дають поштовх людям до дальшої праці відданій цій насправді святій праці — виховування українських дітей і молоді в українському дусі, що було б неможливе, коли б не защепити їм „абв" знання україністики.

Без співпраці з батьками нічого не вдіють вчителі ані духовники, які з проповідниць закликають посилати дітей до українських шкіл. Батьки повинні самі собою давати приклад своїм дітям і вести свій родинний дім українською мовою. Бо рідна мова є таки найпершим і найяскравішим доказом приналежности людини до нації, яка має почуття гордости і гідности — не цуратися, а пишатися рідною мовою і рідною культурою. А яка може бути культура без школи, без науки?!

Степан Женецький

ПРОТИНАСТУП ЗСА В ІДЕОЛОГІЧНІЙ ВІЙНІ З СССР

Як подає американська преса — Уряд президента Регена — затривожений великими успіхами пропаганди Совєтського Союзу, почав організувати протинаступ в ідеологічній війні з Кремлем. Ця війна — це війна ідей і президент Реген бере її так само серйозно до уваги як і мілітарне озброєння проти СССР.

Президент Реґен і його дорадники, бачать, що Совєтський Союз має значні успіхи в пропаганді дискредитування американської закордонної політики та завойовує прихильність до себе людей в цілому світі.

Взявши ці факти до уваги, Адміністрація Реґена на кількох фронтах почала підготовляти протинаступ проти кремлівської пропаганди. Наводимо кілька прикладів:

• Президент Реґен нещодавно підписав секретну директиву на створення чотирьох урядових комітетів для поправи „публічної дипломатії" за кордоном.

• Радіовисильні „Голос Америки" та „Вільна Европа" і „Свобода" мають бути модернізовані і поширені, як рівнож робляться заходи збільшення міжпростірної телевізії за кордоном для поширення їх передачі по цілому світі. Польща вже офіційно запротестувала проти нових американських „агресивних" радіопересилань „Голосу Америки" й „Вільної Европи", які намагаються „дестабілізувати" країну. (А що в радіовисильнях „Вільна Европа" й „Свобода" зайшли значні зміни, то це позначилося також і на українських передачах: нещодавно усунено зі становища керівника контроверсійного Миколу Ґеруса, а керівником українсько-білоруського Дослідчого відділу став Роман Сольчаник, відомий вже з добрих дослідчих матеріялів, що друкувалися в українській пресі. — С. Ж.).

• Совєтський перебіжчик КҐБ допомагає американцям виявляти і спростовувати кремлівські перекручення і фальшиві інформації.

• ЗСА започаткували „Проєкт Демократії", завданням якого є поширювати американський спосіб життя за кордоном. Завданням тієї інституції буде фінансувати програми, подібні до тієї, що її проводить робітнича юнія АФЛ-СІО в інших країнах та заснування організацій, що мають поширювати демократичні ідеї в Південній Америці.

„Політика — це не цукерок"

Ідеологічний протинаступ „є конечно потрібний, бо Москва виграє війну ідей", — заявив Чарлес Вік, директор Американського Інформаційного Агентства, що є головним промотором у цій акції. У нещодавному інтерв'ю він мав краватку, на якій виднівся напис „Демократія — це не спорт". Він запевняв, що ЗСА справляться з „величезною, монолітньою комунікаційною (пропаґандивною) імперією".

Хоча тепер ЗСА переживає час зменшення бюджету та замороження платень, проте Адміністрація вважає ці інформаційні пляни дуже важливими, й тим самим вони оправдують значні на них видатки. Бюджет на закордонні інформації і подібні акції є збільшений на 23 відсотки в цьому році і Білий Дім вимагає ще 18 відсотків до загальної суми 828 мільйонів долярів в біжучому році. Але Конґрес усе ще отягається з призначенням фондів на цю ціль.

Скептики думають, що Адміністрація краще зробила б, якби започаткувала нову, більш успішну закордонну політику. „Не можна продавати поганої політики", — перестерігає Джан Райнгард, який був директором Американського інформаційного аґентства за президентури Картера. „Можна продати кусок поганого цукерка з Медісон Скверу — але не можна продати поганої політики".

Ще інші побоюються, що Адміністрація Регена повертає американську закордонну інформаційну машину із об'єктивно розповсюджування фактів, у голосник поглядів правого крила.

Натомість консервативні прихильники президента Регена захоплені тими плянами. Вони вже від довшого часу доказували, що сильна американська інформаційна програма — дуже важлива, бо світ уже перестав легко сприймати всі добрі намагання Вашінгтону. Адміністрація Регена з цим всеціло погоджується. „Бачите, що діється?" — говорить Вік. „Москва характеризує себе, як партію миру, а нас представляє, як поганих 'бойців'". Реген постановив цьому протидіяти.

Короткі і далекосяжні цілі

Новий плян закордонної публічної інформації має короткі і далекосяжні цілі: на коротку мету Адміністрація плянує вжити публічну дипломатію для поширення цілей американської плітики серед закордонних недовірків. Під сучасний момент головною метою Реґена є відбудувати підтримку в Західній Европі для американського становища відносно збросневої контролі в розмовах між ЗСА і Совєтським Союзом.

Відносно далекосяжних цілей, то метою Уряду Реґена є переконати народи

(Продовження на ст. 3)

Нові видання

Кость Шонк-Русич, „Дерев'яна різьба в Україні". Ню Йорк, 1982, ст. 184.

Беремо в руки розкішне видання Костя Шонк-Русича, яке називається „Дерев'яна різьба в Україні" і не можемо не бути гордими з того, що наш нарід такий здібний в цій мистецькій ділянці і зміг так по-мистецьки проявити себе в ній і то вже у княжій добі.

Книжка багатоілюстрована, в ній десятки сторінок — це самі ілюстрації. Тому ця книжка повинна бути в кожній хаті, якої мешканці мають амбіцію бути такими, що дбають не тільки про хліб щоденний, але й цікавляться духовим життям свого народу не тільки тепер, але і в давніших часах, княжих і козацьких.

Автор просить мене, щоб я написав рецензію про його книжку, та я можу написати тільки інформацію про це цінне видання і заохотити читачів, щоб могли тішитися ним у своїх хатах, де ця книжка булаб дійсною прикрасою і свідчила би про мистецькі здібності нашого народу.

У книжці маємо такі розділи: дерев'яна архітектура, скульптура, інкрустація, грав'юра, випалювання, дерев'яна мозаїка, різьба раннього барокко та ще інші (всіх понад 20!).

Автор використав багату літературу (понад 50 назв!) і тому його праця про дерев'яну різьбу в нас дуже цінна.

Подивляємо його працю, якій він присвятив ціле своє життя, і в якій він є без сумніву авторитетом. Автор згадує твори таких мистців, як три Шкрібляки, Корпанюк, Черешньовський, Корчун, Третяк, Ольшевський та подає світлини їх творів.

Кінчаємо цю коротку інформацію про книжку „Дерев'яна різьба в Україні" і сподіваємося, що численні читачі цих рядків, схочуть справдити правду наших слів і будуть мати в своїй хаті книжку Шонк-Русича.

Лука Луців

У скороченні передруковуємо рецензію Дмитра Чуба, що появилася в „Вільній Думці" в Сиднеї, Австралія на видану „Свободою" збірку спогадів Володимира Барагури „Калиновий міст". — Ред.

На початку цього року появилась на полицях книжкових крамниць Америки і Канади книжка белетристичних спогадів редактора й письменника Володимира Барагури. Свою книжку, що має 218 сторінок, автор назвав „Калиновий міст" як символ згадки та прощання з молодістю. Видало її В-во „Свобода", кольорову обкладинку та чимало чорнобілих ілюстрацій виконав мистець З. Онишкевич.

Це видання містить 41 епізод, з окремими наголовками, але вони хронологічно зв'язані між собою. Вони творять синтетичний світ життя самого автора та його оточення під час шкільних та гімназійних років в Немирові та в Яворові (тодішня Галичина) до і під час Першої світової війни й після неї.

На тлі чудових околиць згаданих міст, де чорною смугою розлігся таємничий Завадський ліс, де в поблизу протікала гарна річка Скло, а з другого боку виднілись пагорби, малює автор стихію молодечого життя з своїми, мріями, навчанням, пригодами, епізодами війни, мандрами до лісу і в Карпатські гори, де в печерах ховався колись славний Довбуш.

Не один книголюб, читаючи ці оповідання-спогади, згадає і свої роки молодости та шкільні роки з радощами, пригодами і злигоднями.

Поруч окремих картин війни, автор показує, як поволі серед тодішньої української молоді на далекій провінції зростала національна свідомість, головним чином під впливом „Кобзаря", „Історії України-Руси" Аркаса, а також під впливом викладачів гімназії, участи в позашкільних гуртках. Захоплювали їх і приїзди українських театрів, хору Котка, співака світової слави Модеста Менцінського.

Тож ця збірка спогадів Володимира Барагури, як конґльомерат, увібрала й віддзеркалила всю історію молодечих років автора, події, що відбувалися в тих містах, приватне життя родин, плюси і мінуси буднів бурси, включно з пустощами, багато романтичних пригод, пов'язаними з першими порухами кохання, залицяння до гімназисток і курсанток із різними ускладненнями і пригодами на цьому шляху.

У своїх розповідях, що разом мають і велике історичне значення, автор часто вживає суто місцевих слів-діялектизмів, а часом і маловідомого угнівського жарґону, який мало хто знає з інших кутків України, тому варто б дати до них примітки-пояснення.

Загалом це видання корисне й цікаве і для молодого читача, і для дорослого. Воно розкриває цілий світ молодечих мрій, становлення, боротьбу за життя, за науку, історичні події, значення Пласту у вихованні молодої людини, взаємини з іншими національностями, життя окремих родин тощо. Тож радимо всім прочитати цей твір нашого письменника, редактора дитячого журналу „Веселка", автора багатьох оповідань, статтей, розвідок, а також автора збірника історичних оповідань „Меч і книга", що вийшли недавно другим виданням.

Дмитро Чуб

Ірена Книш

ЗВАБИ ЕКРАНУ

III

„Кожне надбання української еміграції може бути й мусить бути зареґістроване на фільмі. Всім нам є не легко працювати та ся мозольна праця мусить бути показана нашим нащадкам. Що балакати про будуче, наколи вже й зараз було би цікаво показати певні моменти з життя української еміграції одної країни в іншій.

З фінансового боку подібна реалізація (на взірець ріжних „нюс") коштувала б порівнюючи мало — метр біля 35 центів, не рахуючи оплати оператора. Звичайно беру метр німої плівки. В сю суму входить вартість одного метра неґатива, проявка його й метр позитива з друком його. Загальний метраж залежить від сюжету, може бути і 50 метрів 250.

Що до операторів, то се є питання загального виховання за кордоном молодих українських кіносил як технічних так і артистичних. Для всього було б найкраще, наколи б кількох кіноаматорів в одному якомусь місті об'єднувались в українські кіноклюби. Спілка кількох таких кіноклюбів вже була б у силі підняти певні технічні курси. В продажу є зараз дуже добрі портативні апарати для кінознимків, які дають змогу в короткий час із малими витратами, особливо, коли вчиться разом кількох, навчитись добре знімати. Сі клюби опікувались би також особами, що бажають працювати артистами й сценаристами. В Канаді, яка до останнього часу була лиш споживачем чужих фільмів, вже почався рух за власною продукцією й ми не сміємо втратити можливости ввійти в канадійську продукцію зі самого початку.

Подібні кадри молодих українських кінематоґрафів закордоном набирають ваги ще й тому, бо з одного боку в Краю польська влада чинить українському кінорухові всі можливі перешкоди як, наприклад, заборона ставити цим літом у Карпатах великого гуцульського фільму, який мав я реалізувати для львівської Спілки „Соня-фільм", і з другого боку на Радянській Україні великий брак необхідної звукової апаратури, що зводить на нівець усю кінопрацю.

Я буду дуже радий, коли ця моя стаття дасть якісь позитивні наслідки й прошу всю українсько-канадійську пресу різних напрямків обміркувати всі ті можливості з огляду на їх вагу як найширше.

Молодим українським же кінематоґрафістам у Канаді бажаю найкращого успіху.

Париж, вересень, 1931".

На жаль, Деслав не найшов ні зрозуміння ні підтримки серед тодішніх українських громад. Натомість Мая Дерень, київлянка, що в Голівуді визначилася своїми модерністичними постановками фільмів, навіть не шукала зв'язків з українцями, що зрештою, бесумнівно теж нічого не дало б, бо не могло мати успіхів.

Ні з мистецтвом ні з комерцією не були пов'язані в тих роках особи, які починали займатися українською кінематографією на еміґрації. Для цього не доставало ні фінансових засобів, ні професійної підготови. Один із перших аматорів фільмарства Лесюк-Каленик пробував творити підприємство („Дніпро Фільм Корп. Інк 1924 р.), але в 1927 році збанкрутував, відпродавши свою продукцію Старчукові в Канаді. Продуковано короткометражні стрічки хронікально-документарного жанру для утривалення пам'яті про життя українських громад на нових поселеннях. Наприклад, у Канаді Томич із синами зфільмував 3-ий Конгрес КУК.

Таке ж убожество й порожнеча в ЗСА давали змогу підприємчивим спробам використати їх. Раптом читачі американської „Свободи" в травні 1928 року могли зрушитись великим оголошенням на двох шпальтах:

„Новина над новинами — Галичина в живих образах! Сидячи вигідно в кріслі перед вашими очима появляються на екрані слідуючі сцени з рідного краю: від міста Львова, гора кн. Льва, Замкова гора, жінки мелять на жорнах, зносять снопи, дівчата в вишивках машерують, роблять вправи..."

Це тільки менша частина заповіджених в оголошенні атракцій. Можливо, що підприємчиві торгівці могли зібрати в Ню Йорку багато глядачів по 50 центів, бо оголошення появлялося довший час, а публіка таки жадна була побачити щось своє.

Врешті найшовся ініціятор, що зумів протидіяти кволості в тій ділянці. Піонером повнометражного фільму на еміґрації став славетний майстер українського танку Василь Авраменко. Його популярність серед українського громадянства, блискучі, тріюмфальні виступи його танцюристів та балетні креації його ж самого находили виняткову підтримку для його починів. Саме в епогеї своєї творчої діяльности Авраменко звернув свою незрівняну заповзятливість на зваби екрану. Українська громада в Америці, свідома культурних потреб і спрагла в кінофікованій країні рідних фільмів видатно пособила фінансами, але, на жаль, не було серед неї професійних кінознавців. Не вдалося в час початкового захоплення здійснити ґрандіозний задум Івана Годяка, фільм „Мазепа" з ним у ролі гетьмана. Проте завдяки ентузіястам-аматорам замиготіли на екрані „Наталка Полтавка", згодом „Запорожець за Дунаєм", „Маруся" (Ой, не ходи, Грицю).

(Продовження буде)

Микола Лівицький

ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ МІЖ 1920 І 1940 РОКАМИ

IX.

Завданням ІІ-го відділу штабу було втримування безпосередніх зв'язків з Україною: аж до початку 30-их років емісари ІІ-го відділу нелеґально перебиралися на територію України, встановлюючи там пункти зв'язку або відновлюючи давні зв'язки, що існували ще з часів перебування уряду УНР на українській території. На випадок „назріння" можливости повстання проти окупаційної влади такі „пункти зв'язку" мали б стати об'єднуючими і керівними осередками. На випадок війни тієї чи іншої держави чи бльоку держав проти СССР ці пункти зв'язку мали б подбати про те, щоб ще до можливого приходу чужих військ в Україну на місцях уже мали б створитися українські збройні відділи, які взяли б владу у свої руки під гаслами відновлення УНРеспубліки. Тут належить, між іншим, зазначити, що якщо отаман Бульба-Боровець твердив, що він діяв за пляном, випрацьованим генеральним штабом УНР, то в цьому випадкові не йшлося про якийсь новий, спеціяльно для отамана Боровця випрацьований плян, а про загальну, прийняту ще в 20-их роках засаду штабу генерала Сальського: так підґотовити ґрунт, щоб на місцях в Україні створити можливість для захоплення влади місцевими повстансько-збройними відділами ще до приходу чужого війська, як це було під час походу гітлерівських армій в 1941 році.

Плян творення „пунктів зв'язку" по всій території України був цілком реальним у 20-их і ще на початку 30-их років. З большевицьких джерел відомо, що до кінця 20-их років в Україні — ще діяли окремі, хоч і не численні повстанські формації. Уенерівська опозиція не була знищена до початку 30-их років, а окремі її учасники пережили терор і переслідування аж до війни 1941 року. Деякі старшини армії УНР ще досить довго перебували в Україні після 1921-го року. Так, наприклад, тодішній сотник, а при кінці свого життя генерал Петро Самутін нелеґально перейшов на еміґрацію у 1923 році. Сотник Недайкаша перейшов нелеґально совєтсько-польський кордон аж у 1927 році, діючи серед повстанських формацій весь час свого перебування в Україні. Таких випадків було досить багато. Між іншим, сотник Недайкаша мав зносини з національною опозицією в рядах КП(б)У і бачився навіть з Панасом Любченком. На жаль, він не записав своїх вражень з того часу і помер в 60-их роках у Франції. До написання спогадів його намовляв автор цих рядків, але покійний боявся пошкодити декому, що ще міг жити в Україні. Можливо, в його родині залишились якісь його записки.

Про те, що утримування зв'язків з Україною, мало реальне значення, свідчить багато фактів. Згадаю лише декілька з них побіжно.

На початку 1926 року (ще за життя Головного Отамана Петлюри) тодішній голова уряду УНР А. Лівицький отримав з Відня листа від Семена Вітика, колишнього голови Трудового Конґресу з року 1918/19, який залишився в Україні і в той чи інший спосіб співпрацював з українськими комуністами. Він мав можливість бувати закордоном і використав це для написання згаданого листа. В листі С. Вітик писав, що на його думку, настав час для реституції Української Народної Республіки, а тому хоче побачитися з А. Лівицьким. (Слово „реституція", а не відновлення, чи відродження, С. Вітик вжив, певно, тому, що бувши галичанином вживав чужих висловів). Він пропонував побачитися в Данциґу і заповідав, що напише, якого дня і де саме його можна зустріти, якщо отримає відповідь на адресу у Відні. А. Лівицький, порадившись із своїми найближчими співробітниками і навіть не маючи часу запитатися думки С. Петлюри, відповів позитивно. На те прийшов знову лист, що він, С. Вітик, мусить несподівано повертатися до Києва, а тому побачення треба відкласти до наступного його приїзду закордон. Але до цього наступного разу не дійшло: С. Вітик був скоро зрепресований большевиками і слід його загинув...

В кінці 1928 року з України нелеґально до Польщі прибув Л. Сочавський, колишній повітовий комісар у Черкасах за Директорії і давній особистий приятель А. Лівицького з часів від 1910 року в Канаді. Він перебув яких два тижні у Польщі, жив у приватному помешканні А. Лівицького, а потім теж нелеґально повернувся в Україну. Він твердив, що прибув від сітки нелеґальної організації, яка має можливість розпочати повстання проти большевиків. Прибув для того, щоб довідатися, чи на випадок повстання із Заходу може прийти військова допомога.

(Продовження буде)

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Австралії Роберт Гок, партія якого перемогла в березні у виборах консервативний уряд Малколма Фрейзера, відвідав у понеділок, 13-го червня, президента Роналда Регена і мав з ним „дружню і конструктивну розмову". Дейвид Гок заявив після зустрічі, що Австралія під керівництвом нового лейбористського уряду залишається „найконструктивнішим союзником" Америки.

Служба...

(Закінчення зі стор. 1)

полюбив її немов цей у Стрийщині, де провів свої хлоп'ячі роки і все, що тут постає що прикрашує, справляє йому приємність та він хоче до того прикласти ще й свою руку. З гордістю вияснює, що не один мур на Союзівці — це його робота, бо мулярство це його „габбі", яким займається, коли немає роботи в кухні.

Обіцяємо доконче оглянути підмурівок біля „Веселки", а тим часом хочемо приглянутися, як іде „звичайна" робота у кухні. Отже дістаємо безплатну „туру" по всіх закамарках, ледівні, печей до печива, до великих складів харчів. А відтак дозволено нам обсервувати найважливіший бій дня — а це підготову і видачу святкової вечері для 150 гостей. Усе це відбувається напричуд спокійно, після точно визначеної „шефом" стратегії. Кожний із сімох працівників, що виконує доручення начальника кухні стоїть на своєму місці, із заступницею його пані Олею на чолі, та кожний знає точно, що до нього належить. Наповнені тарілки, ідуть на підноси та у руки молодих хлопців і дівчат, що розносять їх гостям. Якось все іде як „на шнурочку", ніхто не говорить, немає криків, не дзвонять тарілки, не кричить начальник кухні та нікого не б'є, хоча у нього в руках велика хохля, що її не раз бачиться на рисунках в руках кухаря для виявів темпераменту. Але наш „шеф" заправлений не до таких боїв і навіть хвилева криза, коли стверджують, що обраховано менше гостей, як на ділі є, не викликує зденервування. З печі витягається ще одна печеня і вистачить її покраяти на машині, на відповідні платки і вже можна видавати дальші порції їди.

Обличчя начальника кухні блищить від поту, а білий одяг прилягає щораз більше до тіла — в кухні невиносимо гаряче, хоча це щойно кінець травня. Але на наше запитання, коли включають тут охолодження, дістаємо відповідь, що у кухні цього не можна робити з уваги на їжу та її добрий смак. І в такій температурі треба постійно працювати? — дивуємося, але пан Андрій уважає, що так мусить бути і немає чого нарікати, як немає чого нарікати на різні „кризи", поспіх та інші невигоди його виїмкового звання, що його виконує з таким завзяттям і так довго.

„Бачите — каже нам, з оправдуючим усміхом на худощавому обличчі, — „вважаю, що моя праця на тій українській оселі і для українців — це також служба громаді та батьківщині. І тому я її виконую з такою приємністю, хоча вона важка і невдячна".

Хочеться справді схилити голову перед громадським виробленням цієї скромної людини, цього колишнього вояка, що раз увійшовши на вибраний шлях служби ніде на ньому не поступається. Інакше годі зрозуміти як можна провести на такому пості без перерви 25 років.

Саме завершується тих 25 років праці Андрія Лесева, члена І-ої Дивізії УНА, на Союзівці. І коли тепер будуть вшановувати всіх її членів, там на місці праці одного із дивізійників, надіємося, що одне „Многоліттвіє" заспівають друзі в честь цього, що відзначує з ними 40-річчя створення І-ої Української Дивізії, а рівночасно 25-річчя своєї служби інакшого порядку.

Посвячення надгробника на могилі св. п. Володимира Трача в Маямі

У неділю, 29-го травня ц.р., після поминального Богослуження за спокій душі покійного Володимира Трача в українській католицькій Свят-Успенській церкві в Маямі відбулося посвячення надгробника на його могилі на Фляґлер Меморіял кладовищі, яке довершив парох о. Р. Семенюк. Це вперше у Маямі цвинтарна адміністрація дозволила помістити надпис, поруч англійського, український та золотий тризуб. Після посвячення та панахиди вдова Анна Трач запросила усіх присутніх на прийняття до церковної залі.

Понад 50 приятелів, друзів і знайомих засіли до поминальної трапези, яку посвятив молитвою о. парох. Після закінчення перекуски відкрив поминальне зібрання автор цих рядків, який згадав про великі заслуги покійного в рідному Тернополі, де він був піонером споживчо-купецької промисловости й очолював Товариство „Союзу Українських Купців та Промисловців". Тут, за океаном, він став взірчевим прикладом громадянина-патріота.

Потім Микола Ракуш, відомий діяч Маямської громади та меценат Фонду Катедри Українознавства на Гарвардському університеті, згадав про його працьовитість та жертвенність на народні культурно-освітні та релігійні цілі. Інж. Богдан Неганів зацитував вірш І. Котляревського „Еней був парубок моторний", вказав на непересічні здібності покійного в особистих та громадських проблемах. Тарас Ванчицький, відомий пропаґатор співпраці між українською католицькою та православною церквами, згадав про покійного як великого приклонника Блаженнішого Патріярха та жертводавця на патріярші цілі. Він проголосив збірку на патріярший фонд у пам'ять св. п. В. Трача.

Коли закінчилися виступи бесідників, забрала слово удова В. Трача, яка зі зворушенням подякувала усім за такі щирі вияви пошани для її незабутнього мужа та за участь у сьогоднішніх поминках. На цьому о. парох закінчив молитвою це поминальне зібрання.

Богдан Остап'юк

Фундація УВУ в Канаді при праці

На Загальних зборах Фундації Українського Вільного Університету, які відбулися 26-го травня у Вінніпеґу, присутні довідалися зі звітів, що Фундація поступово розвиває корисну діяльність; працює Стипендійний Фонд Михайла Деделюка та призначено декілька стипендій для студентів УВУ. Також напливають пожертви свідомого українського громадянства і саме на цій базі працює фундація, говорили звітодавці д-р Б. Білаш, о. д-р П. Романишин інж. А. Качор та інші.

На зборах одобрено діяльність звітуючої управи та доручено новообраному проводові зробити касове звідомлення до преси, включаючи сюди найменші пожертви всіх жертводавців. Після уділення абсолюторії уступаючій дирекції вибрано наступний склад на діловий рік: д-р Б. Білаш, президент; заступники президента—о. д-р П. Романишин, о. д-р І. Стус, д-р С.Я. Кальба; секретар д-р К. Гайдей, скарбник—інж. А. Качор; референти—д-р М. Марунчак—пресовий, д-р С. Радчук—правний; члени дирекції—д-р І. Тарнавецька, д-р Л. Леб, д-р М. Кіндрачук і д-р Т.Б. Цюцюра.

Адреса Фундації УВУ: Canadian Foundation the Ukrainian Free University, 544 Selkirk Ave, Winnipeg, R2W 2M9, Canada.

З життя і праці канадської УВАН

На травневому засіданні Президії УВАН обговорено програму осіннього сезону праці УВАН. На цей час запроєктовано такі доповіді: „Передісторична культура як джерело пізнання антропологічного складу населення тогочасної України"—д-р Богдан Стебельський; „Анти—наші предки"—мгр Олександер Роїк; „Документація про українців в архівах латинської ієрархії"—д-р Богдан Казимира; „Поезія правозахисників"—проф. Яр Славутич. Зголошені також ще інші доповіді.

Багато уваги присвячено Шашкевичівській конференції, якою УВАН із Заповідником—Інститутом Маркіяна Шашкевича буде відзначати 140-ліття від дня смерти Пробудителя Західньої України. Конференцію цю плянується на листопад—місяць народження Великого Маркіяна.

На травневому засіданні Президія УВАН обрала в члени-кореспонденти УВАН наступних кандидатів: о. д-ра Петра Романишина, о. д-ра Івана Стуса, д-ра Максима Бойка і мґра Олександра Роїка, докторанта Торонтонського університету.

В квітні і травні появилися два бюлетені УВАН (ч. 17/21 і ч. 18/22), в яких з'ясована праця УВАН за останні роки. В останньому бюлетені подано всі пожертви, які вплинули до каси УВАН за 1982 рік.

Праця над „Біографічним словником до історії українців Канади" проходить в двох редакціях, українській та англійській. Поважне число діячів, кандидатів до цього довідника, досі не прислали своїх даних. Президія вирішила, що праця над „Біографічним словником до історії українців Канади" буде продовжуватися без уваги на те, чи такі зголошення наспіють, чи ні. Пригадується всім, щоб заінтересовані ввійшли в контакт з канцелярією УВАН.

УВАН і Кураторія Музею та Архіву понесли в останніх місяцях поважні втрати в членстві. 13-го травня ц.р. відійшов у вічність св. п. проф. д-р Кость Андрусишин, дійсний член УВАН, засновник Славістичного департаменту Саскатунського університету, професор мови і літератури в цьому університеті, автор численних наукових праць, перекладач, спільно з проф. В. Кірконеллом переклав „Кобзаря" на англійську мову.

8-го березня ц.р. помер св. п. Дмитро Микитюк, відомий видавець і публіцист, член Кураторії Військово-Історичного музею, який зі своєї спадщини залишив на розбудову Військово-Історичного Музею 1,000 дол., як теж певну кількість видань. Помер він на 84 році життя. Заслуженого ветерана поховано з почестями.

28-го квітня ц.р. помер на 71 році життя член Кураторії Військово-Історичного Музею св. п. Іван Ройко-Остапенко, старший булавний УПА, довголітній член ОУН, який в рейді УПА пробився на Захід в 1948 році. Обидва ветерани поховані на цвинтарі Всіх Святих.

Проф. Володимир Жила з Тексаського університету, дійсний член УВАН, відвідав УВАН в Канаді і виголосив 26-го травня доповідь про свої досліди над українською літературою в Америці та Канаді.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 11.

В. Пакуляк, Міннеаполіс	30.00
П. Полиняк, Кейтонсвілл	25.00
Л. Бемко, Гюстон	20.00
Н. Гаврищишин, Садбири	20.00
О. Чайковський, Шерман Овкс	16.00
Ст. Карваш, Елизабет	15.00
В. Мудрак, Клівленд	15.00
І. Свищук, Байон	14.00
І. Лісовий, Едмонтон	12.00
С. Дубовик, Факс Рівер Ґров	10.00
М. Кігічак, Биртон	10.00
П. Кучкуда, Брик Тавн	10.00
Й. Міхаленко, Ст. Пітерсбурґ	10.00
Т. Моторней, Вашінґтон	10.00
М. Филипів, Клівленд	8.00
Д-р Й. Микулович, відд. 161	8.00
Д-р П. Баб'як, Болдер	7,00
П. Босик, Гемтремк	7.00
Р. Койда, Вінніпеґ	7.00
С. Максимчук, Джерзі Ситі	7.00
С. Стадник, Чикаґо	7.00
М. Стефанишин, Ворм Мінерал Спрінґс	6.00
М. Дудар, Воррен	5.00
Я. Максимів, Ля Саль	5.00
І. Павлюк, Твін Лейкс	5.00
Ю. Сохоцький, Монтреаль	5.00
М. Хома, Балтимор	5.00
Т. Войтів, Едмонтон	4.00
В. Мельник, Торонто	4.00
В. Ремптер, Тамс Рівер	4.00
І. Шелестинський, Киркленд	4.00
П. Войтович, Балтимор	3.00
М. Крунік, Клівленд	3.00
А. Леуш, Джерзі Ситі	3.00
В. Марущак, Клифтон	3.00
Д. Мацик, Трентон	3.00
Н. Мерена, Джансон Ситі	3.00
А. Білецька, С. Плейнфілд	2.00
С. Богославець, Морріставн	2.00
К. Васильченко, Мт. Клеменс	2.00
І. Винницький, Монтреаль	2.00
І. Ґерчук, Вестон	2.00
М. Григорчук, Ґрос Пойнт	2.00
П. Дмитренко, Сомона	2.00
М. Дорош, Торонто	2.00
М. Дуркач, Піттсбурґ	2.00
З. Жолнерчук, Стивенсвілл	2.00
Я. Заяць, Оттава	2,00
Я. Зубаль, Валінґфорд	2.00
П. Клим, Чикаґо	2.00
О. Кміцікевич, Перу	2.00
Л. Кобринський, Броссард	2.00
С. Коваль, Ґарфілд	2.00
П. Лішак, Янґставн	2.00
О. Макар, Савтфілд	2.00
С. Мендзала, Янґставн	2.00
М. Мішенко, Мт. Проспект	2.00
В. Панасюк, Чикаґо	2.00
І. Плис, Трентон	2.00
Ф. Савечка, Гартфорд	2.00
С. Сім'янцев, Нюарк	2.00
А. Смук, Віллімантік	2.00
В. Стойко, Галивуд	2.00
М. Ступарек, Лорейн	2.00
А. Такаровська, відд. 266	2.00
М. Товстуха, Віндсор	2.00
Ф. Федишин, Честер Спрінґс	2.00
Д-р І. Чорнейко, Дандес	2.00
Д-р А. Шуль, Філядельфія	2.00
С. Бірзуль, Мт. Клеменс	1.00
М. Левицький, Мейплвуд	1.00

ПІСЛЯ БЛИСКУЧОЇ ПЕРЕМОГИ Марґарет Тачер у виборах, лідери опозиційних партій, які програли, один за одним покидають керівництво своїх партій. У слід за Майкелом Футом, який зрікся лідерства лейбористської партії, керівник соціял-демократичної партії Рой Дженкінс здав лідерство молодому 45-літньому Дейвиду Овену. Дженкінс підтримує кандидатуру Овена, який, як думають, буде одноголосно вибраний новим лідером соціял-демократичної партії Британії.

РЕЧНИКИ АМЕРИКАНСЬКОЇ асоціяції для поборювання недуги рака заявили, що ця хвороба також має „своїх вибранців", зокрема серед кольорового населення. Наприклад, статистика говорить, що хвороба атакує найбільше чорних мужчин. На 100,000 негритянських мужчин зареєстровано 554 випадки захворювання. Черговими групами є японці, зокрема ті, які живуть на Гаваях, індіяни, гавайці і еспаномовні люди. Найменше хворіють на рака білі жінки, а потім білі чоловіки, яких асоціяція нарахувала 371,6 на 100,000 населення.

КОРИСТУЮЧИСЬ ФРАНЦУЗЬКОЮ практикою, американські і канадські чинники плянують побудувати рейки між Монтреалем і Ню Йорком через Вермонт для поспішного поїзду, який довезе пасажирів з Ню Йорку до Монтреалю за три і пів години, замість дотеперішніх дев'ять годин Емтреком чи сім і пів години автомобілем. Поїзд розвиватиме швидкість 160 миль на годину і перевозитиме від 400 до 600 пасажирів у вісьмох вагонах. Поїзд буде подібний до французького моделю, який курсує між Парижем і Ліоном.

Протинаступ ЗСА...

(Продовження зі стор. 2)

Латинської Америки, Третього світу, як рівнож Европу, що американська система є кращою від московського комуністичного моделю. Це є ціль що її Уряд Регена плянує осягнути при допомозі „Проєкту демократії". На цю ціль Адміністрація домагається від Конґресу 65 мільйонів долярів, на підтримку інституцій, подібних як до дії вільних робітничих спілок, та закордонних політичних партій.

На такі самі далекосяглі цілі Адміністрація Регена пропонує збільшити видатки на радіовисильню „Голос Америки" — 33 відсотки цього року і 22 відсотки наступного. Частина із цих фондів має бути призначена на посилення передач до таких вразливих місць, як Східня Европа і Совєтський Союз, а решту фондів мають призначити на заміну перестарілої апаратури, якою важко передавати відомості до деяких місць. „Голос Америки" все ще послуговується трансміторами, захопленими від нацистів у Другій світовій війні.

У додатку Адміністрація хоче отримати 16 відсотків більше фондів на окремі радіопередачі „Вільна Европа" і „Свобода" на наступний рік. Ті обидві радіовисильні, фінансовані Урядом, але адміністровані незалежним комітетом, висилають передачі 21-ою мовами до країн московсько-комуністичного бльоку. Американські урядові чинники твердять, що кремлівські головачі висловлюють у приватних зустрічах сильне обурення із-за цих американських пересилань.

Білий Дім рівнож далі домагається, щоб Конґрес дав свою згоду на відкриття радіостанції „Марті", яка буде висилати передачі для населення Куби. Це домагання застрягло в Конґресі минулого року із-за страху, що у відплату Куба заглушуватиме американські радіовисилання.

Адміністрація також плянує розмістити більше американських урядовців довкола глъобу, щоб поширювати американські інформації та спростовувати совєтську пропаґанду. Плянується додати 117 нових інформаційних працівників до закордонних інформаційних станцій.

Заступник керівника Американської інформаційної агенції Віка Робінсон нещодавно розповів на сторінках „Консервативного Дайджесту", що Американське інформаційне агентство випустило брошуру з фотографіями, де виявляються жорстокості московсько-комуністичної армії у Афганістані, як московські танки чавлять афганістанських дітей та смертоносні „забавки", які розривають дітей. Станіслав Левченко, колишній майор КҐБ, який перебіг до американців, є дорадником цього агентства в поборюванні кремлівської пропаґанди.

Багато американських лібералів з-посеред сенаторів і конґресменів гостро критикують ці пляни Адміністрації Регена, називаючи їх авантюрницькими та дуже коштовними. Але Адміністрація Регена твердить, що велетенська кремлівська пропаґандивна машина змушує Америку до такої акції. Американські знавці цих справ оцінюють, що Москва витрачає більше як 3.3 більйона долярів річно на пропаґанду й „інші міжнародні політичні акції".

На висилання своїх радіопередач довкола світу, Москва вживає 37 трансміторів великої сили. Америка тільки 6.

Отже цілком зрозуміло, що Адміністрація Регена хоче, якщо не випередити, то бодай дорівняти совєтській пропаґандивній машині, яка розсилає свої брехливі інформації по цілому світу.

Вечір кобзарської віртуозности, що його не забудеться

Ню Йорк, Н.Й. (Л.Волянська). — Перед близько сотнею слухачів, переважно зовсім молодих людей, виступив тут, в Українському Інституті Америки, у вівторок, 31-го травня, „майже несподівано" із самостійним концертом 22-річний кобзар-бандурист Віктор Мішалов з Австралії — після відбутого турне з Українською Капелею Бандуристів по сході Північної Америки та перед його виїздом додому, до Сіднею, вже в четвер, 2-го червня.

Віктор Мішалов

Концерт „на швидку руку" зорганізував Микола Чорний, невтомний пропагатор бандури на поселеннях і адміністратор Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, використовуючи нагоду короткого перебування молодого бандуриста-віртуоза в ЗСА, щоб дати нюйоркчанам нагоду послухати диво-гру Віктора і послухати його розповідь і пояснення про кобзу, бандуру, кобзарство й кобзарів, та про ті пляни, які він почав уже здійснювати: відновити по українській діяспорі давній спосіб гри на бандурі, який вже зовсім зникає, так званий зіньківський спосіб, тобто гру на кобзі-бандурі, яку репрезентували старі народні сліпці-кобзарі, ті народні рапсоди, яких за їхню старосвітську гру й співання історичних дум і героїчних пісень українських позбавлено життя совєтською нелюдською владою на початку 1930-их років на Україні. Граєтяся „зіньківським способом" на бандурі обома руками рівнорядно, а не так, як в полтавському, чернігівському способі чи „ніженському", де ліва рука грає акомпаньямент на басах, а права веде головну частину виконуваного твору.

Почав Вечір вступним словом Микола Чорний українською мовою і Юліян Китастий, сам бандурист-віртуоз, — мовою англійською, бо в залі було багато американців, шанувальників світової народної музики, серед неї і української. Майстер-будівничий бандур і сам музика Кен Блум був тут також: на його бандурі заграв Віктор Мішалов у програмі пізніше дві старосвітські речі, які вимагали, властне, інструмента кобзи-бандури первісного вигляду, якою вона була три століття тому. Такий музичний інструмент, копію давньої музейної кобзи, змайстрував американець К. Блум, що і вможливило нашому молодому кобзареві Вікторові Мішалову дати зібраним можливість почути, як звучала кобза в давні часи — в часи Гетьманщини.

„Зіньківським способом" заграв і заспівав віртуоз-бандурист „Думу про Брата і Сестру", а в авдиторії тоді було багато зволожених очей. Співаючи і граючи, пояснював молодий маестро багато „інсайд сторіс" про думи, кобзарів і бандуру, та розповідав цікаві деталі про уміння гри, що доступне тільки втаємниченим. Так грав, наприклад, д-р Зіновій Штокалко. Мішалов наполегливо займається теж теорією цього унікального українського мистецтва — кобзарства. Про це прочистo свідчать його статті, дописування хоча б в музично-літературному журналі „Бандура", який неперіодично появляється заходами ШКМ в Ню Йорку під редакцією д-ра Андрія Горняткевича з Едмонтону.

Грав В.Мішалов (його „не-українське" прізвище, бо кінчається на „ов", він пояснює так: насправді в давнину було запорозьке прізвище Мішало, прізвище походження дієслівного, на зразок відомих прізвищ: Курило, Манило, Покотило, Туркало тощо, а лиш згодом адміністрація царська додала літеру — закінчення „в", яка вже і залишилася на майбутнє у родинному прізвищі) фантазію „Верховино," власного укладу варіяції на тему народної пісні; „Сонату Фа-мажор" Дмитра Бортнянського; серенаду „Ніч яка, Господи, місячна зоряна" власного укладу; „Думу" Миколи Дремлюги, так звану „Другу сюїту для бандури" з мотивами старих українських пісень„Побратався сокіл з сизокрилим орлом" та „Ой,у полі криниченька з неї вода протікає"; „Рапсодію ч. І," яку скомпонував сам уже шість років тому; „Думу про голод 1932-1933 року", на слова О.Веретенченка Л.Гайдамаки, з занадто моторошною згадкою про людоїдство, яку зовсім слід би упускати з тексту „Думи", бо ті окремі драстичні випадки не були типовими для цієї трагедії України, і може у когось непоінформованого або мало поінформованого виникнути враження, що Страдна Мати-українка допускалася таких ексцесів; насправді ж вона робила все можливе, щоб зберегти своїх дітей від голоду, відриваючи собі останній шматок від уст і даючи його своїй дитині. Доказом цього є також те, що якраз матері вмирали першими, а діти дрібні, які вижили, ставали „безпритульними", розсипаними скрізь по бруку міст на нашій, не своїй землі...

Пересипаючи свій виступ поясненнями й унікальними „внутрішніми інформаціями" про його подиву гідне мистецтво і мистецьке життя, де втіг Віктор Мішалов розповісти і про Гната Хоткевича і про старого кобзаря 85-річного Л. Гайдамаку-єдиного, що грає „зіньківським" способом", попри самого Мішалова, він заграв ще „Невільничий ринок у Кафі" Г. Хоткевича, потрясаючу своєю силою інструментальну композицію для бандури.

У другій частині були виконані Сергія Баштана „Пливе човен", варіяції на тему народної пісні; „Ой, не ходи, Грицю"; український танець „Горлиця" Андрія Бобиря, „Лугом іду, коня веду" в обробці Миколи Різника; „Українську фантазію" Віктора Кухти; знову кілька танців, де виявив молодий віртуоз всю свою досконалу техніку володіння бандурою, і нарешті „Думу про вдову і трьох її синів", із співом, чим знову зворушив до глибини всіх слухачів. Перед цим виконанням В. Мішалов пояснив свій спосіб високого тону в співі-майже лементу, бо старці-кобзарі, співаючи по людних місцях і завжди надворі, мусіли співати високим тоном, бо їх так було чутніше. Навчився він цього співу від Григорія Ткаченка, старого недобитка давніх кобзарів на Україні. І виконання В.Мішалова дійсно було „справжнє": із заплющеними очима грав і співав, з нотками „надриву" у голосі так, як співав напевно колись старий та химерний Перебендя, переходячи від найвеселішої пісні, до співу тяжко-важкого про те, як Січ руйнували, і про дітей, які відцуралися рідної Матері. За таке випала на них кара, бо усі три стежками Божими не ходили і брата не милували, не милували сини рідної Матері...

Зворушені й захоплені слухачі не пускали В. Мішалова зі сцени і він зіграв кілька наддатків, після чого були прилюдні й особисті подяки, квіти для близького виконавця і вислови подиву для молодої людини, яка народилася поза межами України, влилася в русло університетської молоді в Австралії, а проте за свою професію на все життя обрала тяжкий шлях пропагатора рідного українського інструмента і рідної пісні -думи, бо так підказало йому його українське єство. „З такими молодими людьми серед нашого народу, — казав М.Чорний, — наша дума, наша пісня не вмре, не загине".

Слід згадати, що того самого дня перед Концертом, Віктор Мішалов з товариством приятеля і колеги Юліяна Китастого відвідав редакцію „Свободи", де провів на розмові з усією редакцією дві години, розповідаючи про радісні і сумні свої досвідчення в Австралії та скрізь усюди по світі, де його посилала досі доля. Це був незабутній пополудень у редакції, бо розповіді гостя були такі незвичайні, що здавалося все це є сценарієм до найцікавішого фільму. Що, зрештою, і має стати сценарієм про цю особливу молоду людину, талановитого Віктора Мішалова, з вигляду українського багатиря — Іллі Муромця, героя старих Билин а з вдачею незлобивої великої дитини, у серці якої є тільки пісня, музика, кобзарі, кобзарство і бажання поширити знання про Україну скрізь по широкому світі.

НЕПРАВИЛЬНІ ДЖЕРЕЛА

У редакційній статті „Свободи" з 1-го червня ц.р., п. н. „Покаяння" о. Василя Романюка" слід виправити подані джерела: англомовний переклад п. н. "Vasyl Romanyuk: A voice in the Wilderness", опрацював Юрій Добчанський в 1980 році. Весною 1981 року появилася рецензія Ореста Дейчаківського в англомовному часописі „Смолоскип" (ч.11) під заголовком „The Triumph of Faith". — Ред.

Закінчив студії у Фордгемському університеті

Юрій Кобзяр, син св. п. Івана Володимира Кобзяра, визначного футболіста та старшини „Карпатської Січі", і Ольги Кобзяр, отримав у Фордгемському університеті в Ню Йорку ступінь бакалявра „кум лявде" із предметів торгівлі і торговельної адміністрації, з підкресленням його фахового знання торговельного ринку й торгівлі. Юрко Кобзяр градуант Гантер-Тенерсвілл середньої школи. Вся родина Кобзярів належить здавен до 25-го Відділу УНСоюзу.

Юрій Кобзяр

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ

Тенісова ланка УСЦАК, в порозумінні з управою Союзівки, подає до відома дати цьогорічних тенісових турнірів на оселі УНСоюзу:

2, 3 і 4-го липня — УСЦАК-Схід
6 і 7-го серпня — Подвійна гра
2, 3, 4 і 5-го вересня — Крайовий УСЦАК
17 і 18-го вересня — Запрошений УНС
8 і 9-го жовтня — КЛК

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч.СІЧ"—П.А.Л. ПАССЕЙК С.К. 3 : 0

У неділю, 5-го червня ц.р. перша дружина „Ч.Січі" відбула у себе вдома передостанні першенські змагання „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі, в яких здобула 8-му за чергою перемогу, з того числа шосту „сухим" вислідом, цим разом 3:0.

До перерви „Січовики" вели 1:0, що його з гарної акції Андрія Бакуна- Марка Хмілевського ефективно здобув Михайло Торій в 41-ій хвилині. Після перерви на початку гості провели кілька швидких контратак, але завдяки енергійній грі оборони „Ч.Січі" і доброму воротареві Маріянові Хаму лякові, успіху не осягнули. Поступово, але певно, господарі перейняли ініціятиву, яку напад „Ч.Січі" вдало використав до здобуття двох чергових голів.

У 67-ій хвилині в одній із серії атак Андрій Бакун опинився сам-на-сам з воротарем дружини Пассейку, який, рятуючи критичну ситуацію, звалив його на карному полі. Із зарядженого суддею карного стрілу, Берман підніс вислід до 2:0. В 81-ій хвилині Андрій Бакун, найкращий офензивний змагун нашої дружини, „скоценівським" стилем з далекої віддалі встановив вислід зустрічі 3:0.

В наступну неділю „Ч.Січ" має відбути на виїзді в місті Ровей останні змагання сезону з клюбом „Інтер-Сербія". Вислід цих змагань, як і вислід двох останніх ігор польського клюбу „Вісла", вирішать, котра з цих дружин здобуде звання віцечемпіона. Чемпіонат „Мейджор Дивізії" вже здобув сильний італійський клюб „Рома".

Склад „Ч.Січі": Хамуляк, Букачевський, Ю. Бакун, Матіяш, Павлюс, А. Бакун, Берман, Торій, Д.Бакун, Сабрій, Хмілевський, Науменко, Брієнца. Володимир Бакун—провідник.

У літніх місяцях (липні-серпні) перша дружина „Ч. Січі" візьме участь у турнірі за чашу і фінансову нагороду фірми ДАБ. Змагання цього турніру відбуватимуться на площі Фарчерс Ґров в Юніон у п'ятниці вечорами.

(от)

УСО „ТРИЗУБ"— ПАНЦИПРІЯН ФРІДОМ С.К. 3:3 (0:4) 3:7

Були це півфінальні змагання східних ЗСА за чашу Девара, що відбулися 2-го травня ц.р. в Ню Йорку. Суперником „Тризуба" був сильний грецький клюб „Панципріян Фрідом", який здобув цю чашу в минулому році. Під сучасну пору „Панципріян" займає одну із чолових позицій у „Мейджор Дивізії" Космополітальної Ліґ в Ню Йорку. Не зважаючи на цей великий престиж, в звітовій зустрічі, особливо в нормальному часі змагань „Тризуб" надавав тон у грі і трикратно проваджив 1:0, 2:1 і, врешті, 3:2. Голі для „Тризуба" здобули Сенторе 2 і Гамбаро.

Тільки 12 хвилин бракувало нашій дружині до перемоги, на яку „Тризуб" заслугорував, але наші змагуни не втримали переможного висліду, щоправда,не без помилок судді, який допускався до кривдячих для нашої дружини рішень. На додаток у кінцевій фазі зустрічі з гри вибув один із чолових змагунів „Тризуба" Насер, який зазнав контузії. Саме ці фактори допомогли суперникам вирівняти вислід 3:3, а в догрівці 2х15 хвилин, перейняти ініціятиву, завдяки якій греки здобули аж чотири голі.

Не зважаючи на цю поразку, „Тризуб", виступаючи в аматорському складі, показався доброю дружиною, яка при кращому суддюванні і більшому щастю могла вчинити на терені Ню Йорку не малу сенсацію. Зрештою, у цьогорічній ліґовій кампанії в „Мейджор Дивізії" в Пенсильванійській Лізі „Тризуб" постійно займає чолову позицію в показнику табелі ігор, яку остаточно затримає, якщо в останній зустрічі зі своїм архиуперником „Баєрн" осягне перемогу.

Склад „Тризуба": Коґут, МекАлістер, Кульчицький, Насер, Козак, Санторе, Лесів, Гамбаро, Саліван, Кемті, Гамбіно. С. Юрчак—провідник.

Я. К.

МЕЛАНІЯ ПАНЬКО— ГОРДІСТЬ І РАДІСТЬ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ В МЕЙПЛВУДІ

Під таким наголовком появився в місцевій газеті „Ньюз-Рекорд" Мейплвуд-Савт Орандж, замітка Криса Брієнзи про визначну змагунку відбиванкової дружини тієї школи, якою є Меланія Панько, одна з капітанів дружини. В розмові з цим репортером Меланія признала, що вона попала до тієї дружини випадково. Плянувала бути активною радше в „софтболі". Але з бігом часу захтивізувалася і полюбила цей рід спорту. В минулому сезоні Меланія була вибрана до збірної повіту Ессекс і, врешті, до репрезентації стейту. Завдяки своїм осягам в цьому спорті Меланія одержала стипендію на студії в Дрексел Університеті. Свої успіхи в цій ділянці спорту Меланія завдячує Е.Чижовичеві, який є тренером тієї дружини і який відмітив кореспондентові, що Меланія є теж гордістю нас, українців. Ми мали,—заявив Чижович,—змагунок українок в минулому, але такої доброї ще не було. Меланія найкраща, яку колинебудь ми мали.

Треба сподіватися, що Меланія, як і сотні інших наших талановитих спортовців і тренерів, всеціло включається теж і в українську організований спорт, щоб через нього могли гідно поширювати українське ім'я між численними спортовими організаціями десятков інших етнічних груп, які входять до американських спортових федерацій.